

I. RÁMEC PRO ŘEŠENÍ KRIZE

1. Jaká je role Jednotného výboru pro řešení krizí?

Jednotný výbor pro řešení krizí je orgánem pro řešení krizí významných bank a dalších přeshraničních skupin v rámci bankovní unie. Spolu s vnitrostátními orgány příslušnými k řešení krize tvoří jednotný mechanismus pro řešení krizí. Vnitrostátní orgány příslušné k řešení krize hrají v bankovní unii zásadní úlohu.

Posláním Jednotného výboru pro řešení krizí je zajišťovat řádné řešení krize bank v selhání s minimálním dopadem na reálnou ekonomiku a veřejné finance zúčastněných členských států bankovní unie.

Jednotný výbor pro řešení krizí je orgánem pro řešení krizí pro:

- ▶ banky, které jsou považovány za významné nebo v souvislosti s nimiž se Evropská centrální banka (ECB) rozhodla přímo vykonávat všechny příslušné pravomoci v oblasti dohledu, a
- ▶ jiné přeshraniční skupiny, u nichž jsou mateřská banka a alespoň jedna dceřiná banka usazeny ve dvou různých zúčastněných členských státech bankovní unie.

Počet bank spadajících do přímé působnosti Jednotného výboru pro řešení krizí se v průběhu času mění, protože jsou zakládány nové banky a stávající banky opouštějí trh. Seznam bank spadajících do působnosti Jednotného výboru pro řešení krizí je uveřejněn na internetových stránkách Jednotného výboru pro řešení krizí.

2. Co je jednotný mechanismus pro řešení krizí?

Jednotný mechanismus pro řešení krizí zodpovídá za řešení krize všech bank v zúčastněných členských státech bankovní unie.

Jednotný mechanismus pro řešení krizí je vedle jednotného mechanismu dohledu jedním z pilířů bankovní unie. V rámci jednotného mechanismu pro řešení krizí byla v lednu roku 2016 svěřena centralizovaná rozhodovací pravomoc k řešení krize Jednotnému výboru pro řešení krizí (SRB), který čerpá své pravomoci jak ze směrnice o ozdravných postupech a řešení krize bank (směrnice 2014/59/EU), tak i z nařízení o jednotném mechanismu pro řešení krizí (nařízení č. 806/2014).

3. Co je směrnice o ozdravných postupech a řešení krize bank?

Cílem této směrnice je, aby mohla být řádně řešena krize bank v selhání bez narušení finančního systému nebo reálné ekonomiky a se současným minimalizováním nákladů pro daňové poplatníky.

Směrnice o ozdravných postupech a řešení krize bank v zásadě upravuje čtyři klíčové prvky: i) plánování ozdravných postupů a řešení krize; ii) opatření včasného zásahu orgánu dohledu; iii) uplatňování nástrojů a pravomocí k řešení krize v případě skutečného selhání banky a v neposlední řadě iv) spolupráci a koordinaci mezi vnitrostátními orgány.

4. Co je nařízení o jednotném mechanismu pro řešení krizí? Jaký má vztah k jednotnému mechanismu dohledu?

Nařízení o jednotném mechanismu pro řešení krizí bylo přijato v červenci roku 2014 s cílem vytvořit integrovaný rámec rozhodování o řešení krize v bankovní unii jako doplněk k jednotnému mechanismu dohledu, který v oblasti dohledu usiluje o podobný cíl. Jednotný výbor pro řešení krizí úzce spolupracuje s vnitrostátními orgány příslušnými k řešení krize.

Vnitrostátní orgány příslušné k řešení krize jsou orgány příslušné k řešení krize zúčastněných členských států bankovní unie. Jsou pověřeny prováděním programu řešení krize přijatého Jednotným výborem pro řešení krizí.

Jednotný výbor pro řešení krizí a vnitrostátní orgány příslušné k řešení krize úzce spolupracují s jednotným mechanismem dohledu, Evropskou komisí, Radou Evropské unie, Evropským parlamentem a dalšími evropskými i mezinárodními orgány.

5. Jaké jsou role vnitrostátních orgánů příslušných k řešení krize v jednotném mechanismu pro řešení krizí?

Vnitrostátní orgány příslušné k řešení krize nesou přímou odpovědnost za všechny banky, které nespádají do přímé působnosti Jednotného výboru pro řešení krizí. Je-li to však nutné pro zajištění jednotného uplatňování přísných norem řešení krize, může Jednotný výbor pro řešení krizí rozhodnout o přímém výkonu všech svých pravomocí ve vztahu k bankám, které spadají do původní působnosti vnitrostátních orgánů příslušných k řešení krize, nebo o to může být požádán vnitrostátním orgánem příslušným k řešení krize.

Nařízení o jednotném mechanismu pro řešení krizí stanoví, že Jednotný výbor pro řešení krizí odpovídá za účinné a důsledné fungování jednotného mechanismu pro řešení krizí. Jednotný výbor pro řešení krizí může vydávat obecné pokyny určené vnitrostátním orgánům příslušným k řešení krize a může vnitrostátnímu orgánu příslušnému k řešení krize vydat upozornění, jestliže se Jednotný výbor pro řešení krizí domnívá, že rozhodnutí, které vnitrostátní orgán příslušný k řešení krize hodlá přijmout, není v souladu s nařízením o jednotném mechanismu pro řešení krizí nebo s obecnými pokyny Jednotného výboru pro řešení krizí.

Jestliže opatření k řešení krize ze strany vnitrostátního orgánu příslušného k řešení krize vyžaduje použití Jednotného fondu pro řešení krizí, odpovídá za přijetí programu řešení krize této banky příslušný Jednotný výbor pro řešení krizí.

Vnitrostátní orgány příslušné k řešení krize hrají rovněž významnou úlohu ve správě a řízení jednotného mechanismu pro řešení krizí. Pokud by banka spadající do působnosti Jednotného výboru pro řešení krizí splnila podmínky pro řešení krize, je na výkonném zasedání Jednotného výboru pro řešení krizí, v němž jsou Jednotný výbor pro řešení krizí a vnitrostátní orgány příslušné k řešení krize zastoupeny, přijat program řešení krize a dotyčné vnitrostátní orgány příslušné k řešení krize tento program provedou.

6. Co je řešení krize bank?

Řešením krize je restrukturalizace banky provedená orgánem příslušným k řešení krize, a to pomocí nástrojů k řešení krize, které mají ochránit veřejný zájem, zachovat kontinuitu zásadních funkcí banky, zajistit finanční stabilitu a minimalizovat náklady daňových poplatníků.

Banky poskytují nepostradatelné služby občanům, podnikům a ekonomice jako celku; s ohledem na zásadní zprostředkovatelskou roli, kterou banky v našich ekonomikách hrají, je finanční potíže v bankách nezbytné vyřešit správným, rychlým a účinným způsobem, aby se zabránilo vážnému narušení bankovního a zbývajícího finančního systému a reálné ekonomiky. Vzhledem k této zásadní úloze, kterou banky hrají, a vzhledem k absenci účinných režimů řešení krize považovaly často orgány v minulosti za nutné poskytovat peníze daňových poplatníků k obnovení důvěry v bankovní systém a zabránění větším systémovým škodám.

Opatření k řešení krize musí být provedeno jen tehdy, když je považováno za nezbytné ve veřejném zájmu a pouze v případě, že by likvidace banky v běžném úpadkovém řízení nespĺnila ve stejném rozsahu účelu řešení krize, který je definován ve směrnici o ozdravných postupech a řešení krize bank. V těchto případech by měly být nástroje pro řešení krize použity k zásahu do banky v selhání, aby bylo zajištěno pokračování jejich zásadních finančních a ekonomických funkcí a zároveň aby se minimalizovaly dopady selhání banky na hospodářství a finanční systém. Režim řešení krize zajišťuje, že ztráty ponесou spíše akcionáři a věřitelé banky v selhání než daňoví poplatníci.

Existují čtyři nástroje k řešení krize:

- ▶ **převod činnosti** – umožňuje prodej části nebo všech aktiv, závazků a/nebo akcií subjektu soukromému kupujícímu,
- ▶ **překlenovací banka** – část nebo všechna aktiva, závazky a/nebo akcie jsou převedeny na ovládaný dočasný subjekt,
- ▶ **oddělení aktiv** – aktiva lze převést na společnost pro správu aktiv,
- ▶ **rekapitalizace z vnitřních zdrojů** – vlastní kapitál a závazky mohou být odepsány a konvertovány, což více zatěžuje akcionáře a věřitele banky než veřejnost.

7. Jaké podmínky musejí být splněny, aby mohla být u subjektu řešena krize?

Řešení krize banky nastane, když příslušné orgány zjistí, že:

- ▶ banka je v selhání nebo je její selhání pravděpodobné,
- ▶ neexistují žádná opatření dohledu nebo soukromého sektoru, která mohou přiměřeného časového rámce obnovit životaschopnost banky, a
- ▶ řešení krize je nutné ve veřejném zájmu, tzn. účelu řešení krize by nebylo dosaženo ve stejném rozsahu, pokud by banka byla likvidována v běžném úpadkovém řízení.

8. Kdo nese odpovědnost za stanovení, zda jsou či nejsou tyto podmínky splněny a jaké jsou důsledky tohoto stanovení?

Za bankovní unii stanovuje to, zda je banka v selhání nebo je její selhání pravděpodobné, ECB (po konzultaci s Jednotným výborem pro řešení krizí). Jednotný výbor pro řešení krizí může stanovit, že je banka v selhání nebo že je její selhání pravděpodobné, pokud ECB informoval o svém záměru tak učinit, a ECB do tří dnů nereagovala (článek 18 nařízení o jednotném mechanismu pro řešení krizí).

Jednotný výbor pro řešení krizí stanovuje, zda existují či neexistují alternativní opatření, která by mohla selhání předejít, a zda je řešení krize nezbytné ve veřejném zájmu.

Jednotný výbor pro řešení krizí je pověřen posouzením veřejného zájmu. Není-li tato podmínka splněna, budou selhání řešit na vnitrostátní úrovni orgány příslušné k běžnému úpadkovému řízení.

9. Jaký je rozdíl mezi řešením krize bank a běžným úpadkovým řízením?

Hlavním účelem režimu řešení krize dle směrnice o ozdravných postupech a řešení krize bank je zajistit, aby byla krize banky vyřešena rychle při minimálním ohrožení finanční stability. Toho by mělo být dosaženo, aniž by to mělo negativní dopad na reálnou ekonomiku a aniž by bylo nutné vynaložit peníze daňových poplatníků na stabilizaci banky v selhání (tj. na rekapitalizaci z vnitřních namísto z vnějších zdrojů). Účel řešení krize je mnohem širší než účel běžného úpadkového řízení, který se obvykle zaměřuje na zájmy věřitelů a maximalizaci hodnoty konkurzní podstaty. Režim řešení krize má za cíl zajistit celkovou finanční stabilitu. V této souvislosti by měl orgán příslušný k řešení krize usilovat rovněž o zajištění, aby se žádný věřitel nedostal do méně výhodného postavení při řešení krize, než do jakého by se dostal při úpadkovém řízení (test zásady, že se žádný věřitel nesmí dostat do méně výhodného postavení).

10. Je běžné úpadkové řízení u bank harmonizováno na úrovni EU?

Úpadkové řízení není na úrovni EU harmonizováno. Na vnitrostátní úrovni jsou stanoveny různé postupy a cíle.

11. Jaké jsou cíle, o které je usilováno v souvislosti s řešením krize u bank a které mají vliv na posouzení orgánu příslušného k řešení krize, zda je či není řešení krize ve veřejném zájmu?

Při používání nástrojů k řešení krize a výkonu pravomocí k řešení krize zohledňuje Jednotný výbor pro řešení krizí a případně vnitrostátní orgány příslušné k řešení krize účel řešení krize a zvolí nástroj(e) k řešení krize a pravomoci k řešení krize, které jsou pro dosažení účelu řešení krize nejvhodnější.

Směrnice o ozdravných postupech a řešení krize bank a nařízení o jednotném mechanismu pro řešení krizí stanovují následující účely řešení krize:

- ▶ **zajistit pokračování zásadních funkcí;** Jednotný výbor pro řešení krizí zjišťuje, zda banka vykonává zásadní funkce, jejichž narušení by mohlo mít nepříznivý dopad na reálnou ekonomiku a na finanční stabilitu. V takovém případě Jednotný výbor pro řešení krizí stanoví, jaké opatření a nástroj k řešení krize je dokáže účinně zachovat,
- ▶ **zabránit významným nepříznivým důsledkům pro finanční stabilitu,** zejména zabráněním šíření krize, včetně v rámci tržní infrastruktury, a udržení tržní disciplíny. Tyto důsledky se týkají především situace, kdy finanční systém je nebo potenciálně může být vystaven narušení, které může vést ke vzniku finančních obtíží odpovědných za narušení řádného fungování, účinnosti a integrity vnitřního trhu nebo hospodářství nebo finančního systému jednoho či více členských států nebo Unie jako celku,
- ▶ **chránit veřejné finanční prostředky** tím, že se minimalizuje spoléhání se na mimořádnou veřejnou finanční podporu,
- ▶ **chránit vkladatele,** na které se vztahuje směrnice o systému pojištění vkladů, a investory, na které se vztahuje směrnice o systémech pro odškodnění investorů,
- ▶ **chránit finanční prostředky a aktiva klientů.**

Při dosahování účelů řešení krize se Jednotný výbor pro řešení krizí a vnitrostátní orgány příslušné k řešení krize snaží společně minimalizovat náklady na řešení krize a zabránit snižování hodnoty, není-li to nezbytné pro dosažení účelu řešení krize.

Jednotlivé účely řešení krize mají stejnou důležitost a orgány příslušné k řešení krize musí dosáhnout vhodné rovnováhy mezi nimi, a to v závislosti na povaze a okolnostech každého případu.

Za účelem výkonu opatření k řešení krize by měl orgán příslušný k řešení krize zvážit, zda je navrhované opatření k řešení krize pro dotčenou banku lepší variantou z hlediska dosažení cílů tohoto opatření oproti likvidaci subjektu v běžném úpadkovém řízení (čl. 18 odst. 5 nařízení o jednotném mechanismu pro řešení krizí, také čl. 32 odst. 5 směrnice o ozdravných postupech a řešení krize bank).

12. Jaký je rozdíl mezi rekapitalizací z vnitřních zdrojů a rekapitalizací z vnějších zdrojů?

„Rekapitalizace z vnějších zdrojů“ se týká situace, kdy osoby jiné než akcionáři a věřitelé, například vláda, zachrání společnost (např. banku) poskytnutím finančních prostředků, aby byly odvráceny negativní důsledky pro finanční systém nebo hospodářství, které by v důsledku selhání této společnosti vznikly.

K „rekapitalizaci z vnitřních zdrojů“ naopak dochází, když akcionáři a věřitelé společnosti nesou náklady tím, že část svého dluhu odepisují nebo převedou na kapitál. To zabraňuje morálnímu hazardování a zamezuje využívání peněz daňových poplatníků.

V této souvislosti by měl současně orgán příslušný k řešení krize usilovat rovněž o zajištění, aby se žádný věřitel nedostal do méně výhodného postavení při řešení krize, než do jakého by se dostal při úpadkovém řízení (test zásady, že se žádný věřitel nesmí dostat do méně výhodného postavení).

13. Jaká jsou základní pravidla upravující řešení krize?

- ▶ Nejprve musí nést ztráty akcionáři instituce,
- ▶ věřitelům stejné třídy se dostane rovného zacházení (není-li stanoveno jinak),
- ▶ žádnému věřiteli nevzniknou větší ztráty, než jaké by mu vznikly v běžném úpadkovém řízení,
- ▶ po akcionářích nesou ztráty věřitelé instituce (v souladu s pořadím priority jejich pohledávek dle běžného úpadkového řízení, není-li v nařízení o jednotném mechanismu pro řešení krizí / ve směrnici o ozdravných postupech a řešení krize bank výslovně stanoveno jinak),
- ▶ vedení a vrcholné vedení instituce musí být vyměněno, s výjimkou těch případů, kdy je jejich zachování ve funkci považováno za nezbytné pro dosažení účelu řešení krize,
- ▶ fyzické a právnické osoby nesou v souladu s vnitrostátním právem podle občanského nebo trestního práva za selhání instituce v režimu řešení krize svou odpovědnost,
- ▶ pojištěné vklady jsou plně chráněny. Podle směrnice o systémech pojištění vkladů představuje částka 100 000 EUR odpovídající úroveň ochrany a měla by být zachována. Pojištění vkladů se vztahuje na každého vkladatele a banku. Znamená to, že se limit ve výši 100 000 EUR vztahuje na všechny sdružené účty u té samé banky. Vkladatelé musejí být informováni o tom, že vklady držené pod různými obchodními názvy té samé banky nejsou pojištěny samostatně. Na vklady toho samého vkladatele u různých bank se však vztahují veškeré výhody plynoucí ze samostatné ochrany.

14. Jaký je proces rozhodování, aby mohla být u subjektu řešena krize?

Jestliže Jednotný výbor pro řešení krizí stanoví, že banka splňuje podmínky pro řešení krize, přijme Jednotný výbor pro řešení krizí program řešení krize, který určí, jaký nástroj (případně nástroje) k řešení krize má být použit, a zda má být případně využit Jednotný fond pro řešení krizí.

Pokud opatření k řešení krize zahrnuje využití Jednotného fondu pro řešení krizí nebo poskytování státní podpory, je program řešení krize přijat teprve poté, kdy Evropská komise přijme kladné nebo podmíněčné rozhodnutí týkající se slčitelnosti takové podpory s vnitřním trhem. Do přípravy a přijímání programu řešení krize jsou zapojeny orgány příslušné k řešení krize.

Jakmile Jednotný výbor pro řešení krizí přijme program řešení krize, předloží jej Evropské komisi. Program může vstoupit v platnost pouze tehdy, když Evropská komise nebo Rada Evropské unie (Rada) ve lhůtě 24 hodin nevznesla žádné námitky. Pokud Evropská komise program schválí, vstoupí v platnost. Pokud však Evropská komise proti některým aspektům programu vznesla námitky, Jednotný výbor pro řešení krizí jej odpovídajícím způsobem upraví, a následně je tento program schválen a vstoupí v platnost.

Evropská komise může případně navrhnout Radě Evropské unie, aby vznesla námitku vůči tomuto programu buď proto, že neexistuje veřejný zájem, nebo za účelem požadování podstatné změny ve způsobu využívání Jednotného fondu pro řešení krizí. Pokud Rada Evropské unie vznesla námitky vůči programu, protože to není ve veřejném zájmu, banka bude likvidována řádným způsobem v souladu s platnými vnitrostátními právními předpisy. Pokud Rada Evropské unie schválí úpravu využití Jednotného fondu pro řešení krizí, Jednotný výbor pro řešení krizí jej odpovídajícím způsobem upraví, a následně je tento program schválen a vstoupí v platnost. Pokud Rada Evropské unie návrhu Evropské komise nevyhoví, vstoupí program v platnost v původní podobě.

Orgány příslušné k řešení krize přijmou opatření nezbytná k provádění programu řešení krize. Jednotný výbor pro řešení krizí bude dohlížet na provádění programu řešení krize orgány příslušnými k řešení krize na vnitrostátní úrovni, a pokud orgány příslušné k řešení krize program řešení krize nebudou dodržovat, může Jednotný výbor pro řešení krizí v rámci řešení krize vydat pro banku pokyn.

15. Jaké jsou obecné pravomoci Jednotného výboru pro řešení krizí a orgánů příslušných k řešení krize, pokud jde o uplatňování nástrojů k řešení krize?

Směrnice o ozdravných postupech a řešení krize bank uvádí v čl. 63 seznam obecných pravomocí orgánů příslušných k řešení krize nezbytných k uplatňování nástrojů k řešení krize. Minimální soubor klíčových pravomocí podle směrnice o ozdravných postupech a řešení krize bank zahrnuje:

- ▶ přístup k informacím nezbytným k přípravě opatření k řešení krize,
- ▶ převzetí kontroly nad bankou v režimu řešení krize, včetně pravomoci nahradit vedení,
- ▶ výkon práv a pravomocí svěřených akcionářům a vedoucímu orgánu,
- ▶ převod akcií, práv, aktiv nebo závazků,
- ▶ úpravu splatnosti způsobilých závazků, jejich přeměnu na akcie nebo snížení jistiny,
- ▶ zrušení nebo snížení jmenovité hodnoty akcií nebo jiných nástrojů účasti.

16. Co je Jednotný fond pro řešení krizí?

Mechanismy financování řešení krize jsou vyžadovány jako poslední možnost, jakmile majitelé a věřitelé poprvé utrpí ztráty. Z tohoto důvodu byl vytvořen Jednotný fond pro řešení krizí. Jednotný fond pro řešení krizí je ve vlastnictví Jednotného výboru pro řešení krizí, který jej i spravuje. Jednotný výbor pro řešení krizí může Jednotný fond pro řešení krizí použít pouze za účelem zajištění účinného uplatňování nástrojů k řešení krize a pravomocí k řešení krize. Jednotný výbor pro řešení krizí může použít Jednotný fond pro řešení krizí k pokrytí ztrát nebo za účelem rekapitalizace subjektu, jestliže příspěvek ze strany majitelů a věřitelů banky k absorpci ztrát a rekapitalizaci bude v rozsahu nejméně 8 % z celkových závazků banky včetně vlastních zdrojů. Jednotný fond pro řešení krizí se na přechodné období v délce osmi let skládá z dílčích vnitrostátních fondů, než se stane plně vzájemně sdíleným. Objem finančních prostředků se v průběhu času postupně vyvíjí s ohledem na příspěvky získávané z bankovního sektoru prostřednictvím vnitrostátních orgánů příslušných k řešení krize.

Jednotný fond pro řešení krizí má za cíl dosáhnout úrovně v hodnotě alespoň 1 % z částky pojištěných vkladů všech úvěrových institucí v bankovní unii, a to do 31. prosince 2023. K červnu roku 2016 byla prostřednictvím příspěvků od téměř 4 000 institucí shromážděna celková částka ve výši 10,8 miliard EUR. Cílový objem finančních prostředků Jednotného fondu pro řešení krizí je proměnlivý a mění se automaticky podle změn objemu pojištěných vkladů.

II. PLÁNOVÁNÍ ŘEŠENÍ KRIZE

Jedním z hlavních úkolů Jednotného výboru pro řešení krizí je plánovat řešení krize bank, aby bylo zajištěno jejich vyřešení. Účelem plánování řešení krize je:

- ▶ nabytí úplných znalostí o bankách a jejich zásadních funkcích,
- ▶ odhalení a řešení veškerých překážek bránících vyřešení krize a
- ▶ připravenost na jejich řešení v případě krize.

Proces plánování řešení krize je zohledněn v kapitolách plánu řešení krize:

A. STRATEGICKÁ OBCHODNÍ ANALÝZA

Nejprve se vytvoří podrobný přehled o bance. Přehled popisuje strukturu banky, její finanční situaci, model podnikání, zásadní funkce, hlavní linie podnikání, vnitřní a vnější vzájemnou provázanost a kritické systémy a infrastrukturu.

B. UPŘEDNOSTŇOVANÁ STRATEGIE ŘEŠENÍ KRIZE

Dále se posuzuje, zda v případě selhání banky bude účelu řešení krize nejlépe dosaženo likvidací banky v běžném úpadkovém řízení nebo jejím vyřešením. Pokud se zvolí druhá možnost, existuje upřednostňovaná strategie řešení krize, která zahrnuje použití vhodných nástrojů a pravomocí k řešení krize.

C. FINANČNÍ A PROVOZNÍ KONTINUITA PŘI ŘEŠENÍ KRIZE

Po určení strategie řešení krize jsou hodnoceny finanční a provozní předpoklady pro zajištění kontinuity při řešení krize, aby bylo dosaženo účelu řešení krize.

D. INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ PLÁN

Tento krok popisuje provozní opatření a postupy potřebné k tomu, aby měly orgány příslušné k řešení krize k dispozici všechny potřebné informace a opatření týkající se systémů pro správu informací, které zajistí včasné, aktuální a přesné informace, a dále komunikační strategii a plán řešení krize.

E. VÝSLEDEK POSOUZENÍ ŘEŠITELNOSTI

V tomto kroku se zkoumá, zda existují překážky likvidace v běžném úpadkovém řízení nebo řešení krize banky. Není-li možná likvidace či řešení krize, jsou určena vhodná opatření k řešení těchto překážek.

F. STANOVISKO BANKY K PLÁNU ŘEŠENÍ KRIZE

Banka je oprávněna k plánu řešení krize poskytnout své stanovisko. Stanovisko banky je součástí plánu řešení krize. Plán řešení krize je revidován a v případě potřeby aktualizován nejméně jednou ročně a po každé významné změně týkající se banky.

Další informace se můžete dočíst v dokumentu Jednotného výboru pro řešení krizí „Úvod do plánování řešení krize“ SRB’s Introduction to Resolution Planning.

III. NÁSTROJE K ŘEŠENÍ KRIZE

A) NÁSTROJ REKAPITALIZACE Z VNITŘNÍCH ZDROJŮ

1. Co je nástroj kapitalizace z vnitřních zdrojů?

V rámci nástroje kapitalizace z vnitřních zdrojů nesou ztráty vlastníci a věřitelé banky v selhání. Nástroj rekapitalizace z vnitřních zdrojů vede k absorpci ztrát buď konvertováním závazků na nástroj kmenového kapitálu, například akcii, nebo odepsáním hodnoty závazku.

Rekapitalizace z vnitřních zdrojů je v rámci pro řešení krize bank v EU klíčovým nástrojem k řešení krize. Umožňuje, aby byl dluh, který má banka vůči věřitelům, odepsán nebo konvertován na kapitál.

Vzhledem k tomu, jaké ztráty by akcionáři a věřitelé utrpěli, pokud by banka podléhala běžnému úpadkovému řízení, snižuje rekapitalizace z vnitřních zdrojů hodnotu a objem závazků banky v selhání. Zabraňuje tedy tomu, aby museli daňoví poplatníci poskytnout peněžní prostředky na pokrytí ztrát a rekapitalizaci banky.

Nástroj rekapitalizace z vnitřních zdrojů lze použít k:

- ▶ rekapitalizaci instituce, jež splňuje podmínky zahájení řešení krize, v rozsahu dostatečném k obnovení její schopnosti splnit podmínky pro povolení a pokračovat v provozování činností a k udržení dostatečné důvěry trhu v tuto instituci, nebo
- ▶ konverzi na kapitál nebo snížení jistiny dluhů nebo dluhových nástrojů, které jsou převáděny na překlenovací instituci (s cílem zajistit uvedené překlenovací instituci kapitál) nebo jsou převáděny v rámci nástroje převodu činnosti nebo nástroje oddělení aktiv.

Oblast působnosti nástroje rekapitalizace z vnitřních zdrojů

V nařízení o jednotném mechanismu pro řešení krizí / ve směrnici o ozdravných postupech a řešení krize bank se uvádí, že lze nástroj rekapitalizace z vnitřních zdrojů uplatnit na všechny

závazky, které z rozsahu tohoto nástroje nejsou výslovně vyloučeny. Vyloučeny jsou zejména pojištěné vklady, tj. vklady do částky, na kterou se vztahuje systém pojištění vkladů. To je důvodem, proč jsou v rámci řešení krize pojištěné vklady bezpečné.

Výslovně vyloučeny jsou následující závazky:

- ▶ pojištěné vklady, závazky týkající se držení aktiv nebo finančních prostředků klienta, je-li tento klient chráněn příslušným insolvenčním právem,
- ▶ závazky vzniklé v důsledku fiduciárního vztahu, je-li příjemce podle příslušných právních předpisů chráněn,
- ▶ závazky vůči jiným finančním institucím (které nejsou součástí stejné skupiny jako instituce v režimu řešení krize) s původní splatností kratší než sedm dní,
- ▶ závazky se zbytkovou dobou splatnosti kratší než sedm dní vůči platebním systémům nebo systémům vypořádání obchodů s cennými papíry nebo jejich účastníkům,
- ▶ odměny či dávky zaměstnanců (jiné než pohyblivé odměny),
- ▶ závazky vůči obchodním věřitelům týkající se poskytování nezbytného zboží či služeb,
- ▶ závazky vůči daňovým orgánům a orgánům sociálního zabezpečení, pokud jsou tyto závazky podle příslušného práva prioritní,
- ▶ závazky vůči systémům pojištění vkladů vzniklé z příspěvků, a
- ▶ závazky v rozsahu, v němž jsou zajištěny, včetně krytých dluhopisů a závazků v podobě zajišťovacích nástrojů emitenta krytých dluhopisů.

Vedle výše uvedeného seznamu vyloučených závazků se v nařízení o jednotném mechanismu pro řešení krizí / ve směrnici o ozdravných postupech a řešení krize bank stanovuje, že za výjimečných okolností může orgán příslušný k řešení krize vyloučit nebo zčásti vyloučit z rekapitalizace z vnitřních zdrojů některé závazky, jestliže:

- ▶ není možné závazek rekapitalizovat v přiměřené lhůtě, nebo
- ▶ vyloučení je nezbytně nutné a přiměřené k zajištění kontinuity zásadních funkcí a hlavních linií podnikání, nebo
- ▶ vyloučení je nezbytně nutné a přiměřené pro zabránění rozsáhlému šíření krize, které by narušilo fungování finančních trhů, včetně infrastruktur finančních trhů, zejména pokud jde o vklady fyzických osob, mikropodniků a malých a středních podniků, nebo
- ▶ použití nástroje rekapitalizace z vnitřních zdrojů na tyto závazky by vedlo k vyšším ztrátám na straně jiných věřitelů, než kdyby tyto závazky byly z rekapitalizace vyloučeny.

B) NÁSTROJ PŘEVODU ČINNOSTI

1. Co je nástroj převodu činnosti?

Nástroj převodu činnosti umožňuje orgánům příslušným k řešení krize prodat instituci (nebo částí její podnikatelské činnosti) jednomu či více kupujícím bez souhlasu akcionářů. Orgán příslušný k řešení krize má pravomoc převést akcie nebo jiné nástroje účasti vydané institucí v režimu řešení krize, veškerá nebo jakákoli aktiva, práva nebo závazky instituce v režimu řešení krize, na kupujícího, který není překlennovací institucí. Nástroj převodu činnosti může být použit samostatně nebo v kombinaci s jinými nástroji. Pokud jde o všechny nástroje k řešení krize, musí být jejich využití v souladu s účely řešení krize.

2. Co se stane se zbývajícím částí subjektu v případě částečného převodu činnosti?

Jestliže je použit nástroj převodu činnosti k převodu částí aktiv, práv a závazků, zbylá část subjektu bude zlikvidována v běžném úpadkovém řízení. To by mělo být provedeno v přiměřené lhůtě.

C) NÁSTROJ PŘEKLENOVACÍ INSTITUTE

1. Co je nástroj překlenovací instituce?

Nástroj překlenovací instituce má založit banku, kterou lze prodat (a tím ochránit zásadní funkce banky v selhání) a oddělit od zbývajících částí. Nástroj překlenovací instituce lze uplatnit za účelem zachování zásadních funkcí banky, zatímco je vyhledávána třetí strana – kupující.

Nástroj umožňuje převod i) nástrojů účasti vydaných jednou nebo více institucemi v režimu řešení krize a/nebo ii) veškerá nebo jakákoli aktiva, práva nebo závazky jedné nebo více institucí v režimu řešení krize na překlenovací instituci.

Je vytvořena dočasná překlenovací instituce (známá také jako překlenovací banka) a po dobu až dvou let budou zachovány zásadní funkce, dokud nebude možné uzavřít prodej soukromému kupujícímu. Jakákoli zbývajících část banky, která nebyla prodána, je poté řádným způsobem zlikvidována.

2. Kdo bude majitelem překlenovací instituce?

Společnost pro správu aktiv je zcela nebo částečně ve vlastnictví jednoho nebo více orgánů veřejné správy a řídí jí orgán příslušný k řešení krizí.

D) NÁSTROJ ODDĚLENÍ AKTIV – SPOLEČNOST PRO SPRÁVU AKTIV

1. Co je nástroj oddělení aktiv?

Nástroj oddělení aktiv se používá k převodu aktiv a závazků na samostatnou společnost pro správu aktiv. Ta je dočasně vytvořena za účelem převzetí aktiv, práv a závazků jedné nebo více institucí v režimu řešení krize nebo překlenovací instituce. Společnost pro správu aktiv tato aktiva, práva a závazky spravuje s cílem maximalizovat jejich hodnotu pro případný prodej nebo řádnou postupnou likvidaci.

Nástroj oddělení aktiv se musí vždy používat společně s jiným nástrojem k řešení krize (převod činnosti, překlenovací instituce a/nebo rekapitalizace z vnitřních zdrojů).

2. Kdo bude vlastníkem společnosti pro správu aktiv?

Společnost pro správu aktiv je zcela nebo částečně ve vlastnictví jednoho nebo více orgánů veřejné správy, které mohou zahrnovat orgány příslušné k řešení krize či mechanismů financování k řešení krizí.

V souladu s obecnými pravomocemi k řešení krize, které umožňují orgánu příslušnému k řešení krize převzít práva akcionářů, se převod může uskutečnit bez nutnosti souhlasu akcionářů instituce v režimu řešení krize nebo jakékoli třetí strany, a to bez nutnosti dodržet procesní požadavky vyplývající z práva v oblasti obchodních společností či cenných papírů.

Společnost pro správu aktiv je ovládána orgánem příslušným k řešení krize a řídí se těmito ustanoveními: i) orgán příslušný k řešení krize schvaluje obsah zakládajících dokumentů společnosti pro správu aktiv; ii) orgán příslušný k řešení krize buď jmenuje, nebo schvaluje vrcholné vedení

společnosti pro správu aktiv; iii) orgán příslušný k řešení krize schvaluje odměny členů vrcholného vedení a určuje jejich příslušné odpovědnosti; a iv) orgán příslušný k řešení krize schvaluje strategii a rizikový profil společnosti pro správu aktiv.

3. Jaký typ aktiv bude převeden na společnost pro správu aktiv?

Ustanovení čl. 42 odst. 5 směrnice o ozdravných postupech a řešení krize bank stanovuje, že orgán příslušný k řešení krize může vykonat pravomoc oddělení aktiv k převodu aktiv, práv a závazků pouze v jednom z těchto tří scénářů:

1. Situace na trhu je pro uvedená aktiva taková, že pokud by tato aktiva byla likvidována v běžném úpadkovém řízení, mohlo by to mít nepříznivé důsledky pro jeden nebo více finančních trhů.
2. Převod je potřebný pro zajištění řádného fungování instituce v režimu řešení krize nebo překlenovací instituce.
3. Převod je potřebný pro maximalizaci výnosů z likvidace.

4. Jak bude společnost pro správu aktiv financována?

Struktura financování společnosti pro správu aktiv bude záviset na hodnotě a vlastnostech převedených aktiv. V případě kombinování s nástrojem rekapitalizace z vnitřních zdrojů musí částka rekapitalizace z vnitřních zdrojů zohledňovat obezřetný odhad kapitálových potřeb společnosti pro správu aktiv. Každé protiplnění uhrazené společností pro správu aktiv ve vztahu k aktivům, právům nebo závazkům převedeným přímo z instituce v režimu řešení krize může být uhrazeno ve formě dluhopisu vydaného společností pro správu aktiv.